

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De Postrijder verschijnt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 26, en bij alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zijn.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad. 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlijk, 20 centimen.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centimen.

De reclamen, per drukregel 25 centimen.

TONGEREN, DEN 13 SEPTEMBER.

Hoe luisterlijk, hoe prachtig en hoe eensgezind zijn de koningsfeesten in Limburg afgelopen? Wat verrukkend een schouwtooneel hebben die gulhartige betuigingen van eerbied en verkleefdheid van een volk aan zijnen Vorst, en de liefdeblijken van eenen Vorst en zijne koninklijke gemalin aan hun geliefde België niet opgeleverd!

Hier was alles ook wel gemeend en eendrachtig, gulhartig en rechtzinnig, omdat in Limburg hoog en laag, gouvorneur en burgemeesters, geestelijken en wereldlijken éne koord trekken, allen, (weinig uitgenomen) ware vaderlandslievende en vrijheidsminnende gevoelens koesteren en elks opinie eerbiedigende niets anders bedoelen dan het welzijn van allen onder de regering van vorst Leopold, die even als zijn volk gezworen heeft de Grondwet van België te handhaven en trouw na te leven.

Waarom is het er zoo niet met het overige van België gesteld? 't Is enkel omdat Limburg vrij gebleven is voor den invloed van de vrijmetselarij, omdat die smetziekte bij ons niet is ingedrongen; want anders leefden wij ook in oneenigheid, twist en tweedragt, en wij zagen een voor een onze vrijheden en burgerrechten aan flarden scheuren.

Ziet eens wat pacha Piercot van Luik durft in het vrijheidsverkleefde Luik; wat er te Jemmapes en in een der voorgeborgten van Brussel begaan wordt. 't Is of wij bij den Czar onder den knout of bij de Turken onder den mahometsabel stonden. O Phariseers der vrijheid! Zij verbieden den Heer te bidden in het openbaar en alle baldadigheden worden toegelaten; men gedooft bedelaryen voor alle soort van gemakkelijheden die het volk van den Goudsienst verwijderen, en men sleurt liefdadige werklieden voor de tribunen, als zij voor arme zieke huisgezinnen de hand uitsteken onder het dak van den algemeenen vader des huisgezins!!

Het spreekt van zelf dat de katholieken dat niet kunnen blijven uitstaan; zij gaat te ver, en zij hebben eene burgerplicht te vervullen met zulke vrijheids- en godsdiensthatende maatregelen te beletten, te verbieden, te bestraffen en onmogelijk te maken. (Onafhankelijke.)

Volksonderwijs.

De *Moniteur* bevat een koninklijk besluit, waarbij een algemeen reglement der scholen voor volwassenen wordt goedgekeurd.

Volgens dit besluit zullen de gemeente-besturen worden uitgenoodigt om bijzondere en afzonderlijke scholen voor volwassenen der beide geslachten in te richten, welke even als de lagere scholen zullen bestuurd worden. Het onderwijs zal in de lokalen en door het personeel der lagere scholen worden gegeven.

Elke school zal in twee afdelingen verdeeld zijn. In de eerste zal men de eerste kennisen leeren, waarvan het onderwijs, volgens art. 6 der wet van 23 september 1842, verplichtend is; in de tweede zal men onderwijzen: vlaamsch, fransch en duitsch; reken- en teekenkunst; de eerste beginselen der aardrijksbeschrijving, geschiedkunde, grondwettelijk recht en gezondheidsleer. In de meisjesscholen zal het onderwijs in het grondwettelijk recht vervangen worden door kennisen over het huuslijk bestuur.

De leergangen zullen kosteloos zijn; evenwel zullen de gemeente-raden daar uitzonderingen kunnen op maken. Niemand zal voor den ouderdom van 14 jaren aangenomen worden, tenzij met bijzondere vergunning van het scheepkollegie; onder geen voorwendsel zullen er leerlingen der lagere school worden aan-eerd.

Te beginnen van 1868, zullen er elk jaar, per kanton, prijskampen plaats hebben tusschen de volwassenen en de kantons eener zelfde provincie zullen bijeengevoegd worden. Als prijzen zullen er certifikaten en livretten op de spaarkas worden verleend.

Verder meldt het reglement, dat er bij elke eene bibliotheek zal worden gevoegd, ten dienste der volwassenen.

De heer Van Volkem heeft aan de *Etoile belge* den volgende brief geschreven: « Ik lees in uwen nummer van jongstdeden maandag, in het verslag der feesten van Hal, dat vele personen ziek geworden zijn en, na de processie, niet zijn kunnen terugkeeren naar huone haardsteden. In

hoedanigheid van geabonneerde die de waarheid hemint en verlangt, houdt ik er aan u te zeggen, mijzheer, dat men u in dwaling gebracht heeft. De vreemdelingen die in de stad Hal geweest zijn, laatstleden zondag, zijn zeer volaan geweest over hunnen dag en niet een is te Hal ziek gebleven, noch onder wege. De gezondheidstoestand is te Hal meer voldoende dan ooit. »

Die omstandigheid pleit niet ten voordeele van de meening dergenen die denken dat de processien nadeelig zijn voor de gezondheid, integendeel. Dezelve zal ook geen argument zijn om het verbod der processien te Luik te verrechtsvaardigen.

Te Leuven heeft men verleden week kermis gehouden; de stads regering had geweigerd de feesten uit te stellen. Ook heeft de ziekte er sedert de kermis ernstig toegenomen

Runderpest.

Toestand in Engeland en in Holland.

M. de Minister van binnenlandsche zaken heeft den volgenden omzendbrief aan de heeren gouvorneurs gezonden:

Brussel, den 20 augustus 1866.

Mijnheer de Gouverneur, Gelijk ik de eer gehad heb u te berichten, bij mijn omzendbrief van 8 juni j. l., verminderde de veeziekte alsdan zeer sterk zoowel in Engeland als in Holland. Zoo in het eerste dezer landen, deze vermindering op eene regelmatige wijze is voortgegaan, zoo is dit het geval niet in het tweede. Het blijkt inderdaad uit ambtelijke afkondigingen dat er geweest zijn in de week eindigende den:

In Holland.	In Engeland.
Den 50 juni — 555 gevallen van voo-thyphus.	— 260 gevallen van voo-thyphus.
Den 7 juli — 597 id.	— 515 id.
Den 14 » — 526 id.	— 504 id.
Den 21 » — 776 id.	— 207 id.
Den 28 » — 971 id.	— 208 id.
Den 4 aug. — 989 id.	— 221 id.

Op de en laatste dag had men bestatigd: In Holland, 62,778 zieke, 11025 afgemaakte, 25,841 gestorvene, 25,000 genezene dieren. In Engeland, 252,753 zieke, 84,212 afgemaakte, 124,259 gestorvene, 33,287 genezene dieren.

Daar de ziekte opgehouden heeft in België te heerschen sedert de maand juni, had ik gedacht dat het oogenblik gekomen was eenige dier maatregelen te veranderen die achterenvolgens genomen zijn geworden om de voortzetting van deze ziekte te bestrijden. Maar de voortgang dien zij in deze laatste tijden in Holland gedaan heeft, doet mij gelooven dat het tegen de voorzichtigheid zoude zijn de schikkingen te veranderen aan welke samenhang wij den tegenwoordigen toestand verschuldigd zijn. — Beter is het nog van nog wat geduld te nemen en de zwaarigheden te lijden van onze beperkende maatregelen, dan zich bloot te stellen aan eene nieuwe losbersting van de vee-pest, met al hare nootlottige gevolgen. Waarschijnlijk zal deze vertragung niet van langen duur zijn: het Staatsbestuur der Nederlanden heeft, inderdaad, aan de Staten-generaal een wetsontwerp voorgedragen dat, met voorschrijving van de voorkomende afmaking en andere maatregelen waarvan de ondervinding de krachtadigheid bewezen heeft, toelaat te verhoopen dat de staat van gezondheid van het vee er weldra op het beter hand zal zijn. Alsdan zullen wij, zonder gevaar, de buitengewoone schikkingen kunnen afschaffen die wij hebben moeten aannemen, door de handelsbetrekkingen vrij te maken.

De Minister van binnenlandsche zaken, ALP. VANDENPEKREBOOM.

Wat beteekent dat alles?

Men leest in het *Handelsblad*:

Wij hebben gisteren avond eene depeche ontvangen uit Londen, die ons, wij zullen zeggen, met verwondering heeft doen vragen: of wij soms doof en blind waren, en niet meer wisten wat er in België gebeurt?

De *International*, zoo zegt onze depeche, bevat eene diplomatieke nota, meldende dat « Frankrijk, Pruisen, Oostenrijk en Rusland tot » akkoord zijn gekomen om, door krachtige » maatregelen, de overstroming (le débordement) » der revolutionnaire driften in België tegen te » gaan. »

Haldden wij ongelijk verwonderd te zijn? Waar is die revolutionnaire beweging in België te vinden? In het volk? in de drukpers? in de meetings?

In de meetings verdedigen wij ons inlandsch recht en blijven stiptelijk, meer nog dan in Engeland, binnen de palen van recht en wet. Daarin heeft Frankrijk, Rusland, Oostenrijk of Pruisen

niets te zien.

In de pers geven wij ons gedacht te kennen over binnen- en buitenlandsche politiek, met die vrijmoedigheid, welke aan een volk vrij past. Of zouden de revolutionnaire driften te vinden zijn in het een of ander spotblad, zooals bij v. *l'Espicgle?* Belachelijk!

In het publiek merken wij niet de minste revolutionnaire beweging op; de bevolking is zoo kalm als zij ooit geweest is. Enkel loopt zij 't is waar, in 't geheel niet hoog met de inlijvingspolitiek van den heer Von Bismark; maar wij zijn toch wel in recht een eigen gedacht te hebben, en niet alles schoon te vinden, wat *God-Zuidnaaldgeveer* voorschrijft!

Indien er iemand op dezen oogenblik onrust in België verwekt, dan zijn het maatregelen, die zekere ministeriele burgemeesters nemen tegen de vrijheid der katholieken; doch het is niet tegen hen, dat de Mogendheden moeten samenspannen; om de regering van het inwendig geweld te eindigen, hebben wij rechtbanken en kiezingen.

Het nieuws van den *International* moet eene *croque* zijn van de grootste soort, of wij begrijpen er niets van!

Een woord over het verzuim van de jonge appel- en peerenbomen der boomgaarden.

Wanneer de landman eenen boomgaard aanlegt, onderstel ik dat de jonge bomen reeds den vereischten vorm hebben, dat ze voorzien zijn van zes of acht gesteltakken, welke de kruin uitmaken; daarenboven onderstel ik dat de bomen met de noodige zorgen geplant zijn. Dit is reeds veel, maar niet genoeg. Werpen wij onze oogen op eenen boomgaard sints vier of vijf jaar aangelegd, wat zal men bemerken?

Men zal, mag ik zeggen, in het algemeen, ontwaren dat de gesteltakken de minste snoeiing hebben ondergaan, dat gedurende dit tijdstip de bomen aan de natuur overgelaten zijn, waaruit gevolgd is, dat die takken aan lange, duone zweepen gelijken, die, door hunne zwakheid naar den grond gebogen, dus van dan af misvormd zijn. Bemerk men niet, dat bomen die slechts zestien tot twintig jaar tellen, beroofd zijn van draagtakken ter hoogte van twee tot vier meters, en is dit niet te wijten aan het verzuim der snoeiing toen de boom jong was?

De landbouwer of boomkweeker moet zorgen voor goede, sterke gesteltakken, het is te zeggen voor eenen wel gevormden boom. Om dien te verkrijgen, is het hoogst noodzakelijk dat hij, één jaar na de planting, de gesteltakken snoeijs volgens de regels der kunst; hij neemt de verlengingstwijgen der gesteltakken op de zesde of achtste wel gevormde onderoog af; ingevolgd dat de twijg sterk of zwak is, zal men uit het oog niet verliezen, dat eene sterk gesnoeiide twijg sterkere scheuten geeft dan eene lang gesnoeiide; deze regel past men toe, om het evenwicht in de gesteltakken te behouden.

Vervolgens zal men den boom slechts vier tot vijf jaar op dezelfde wijze behandelen, opdat het takgestel kloek zoude worden.

Ziedaar welke kleine zorgen men aan te wenden heeft om eenen volmaakten boom te bekomen.

Den eerw. heer Damen, kapelaan van Heusden, is pastoor te Heppenert bij Maeseyck genoomd.

— Men leest in een brusselsch blad: Het schijnt stellig dat keizerin Charlotte, hetzij ze te Miramare blijve om er den keizer Maximiliaan af te wachten, zooals sommigen bevestigten, hetzij ze naar Mexico terugkeere, om in de mooglijke gevaren der nieuwe dynastie te deelen, niet naar Brussel zal komen.

Twee dagen nadat keizerin Charlotte Parijs verlaten had, zijn MM. J. Van Praet en Conway, twee der testament-uitvoerders van wijlen den koning, naar Miramare vertrokken, ten einde met H. M. te onderhandelen opzichtsens het testament van Leopold I.

Volgens de wets-bepalingen, hebben de vier testament-uitvoerders een jaar en acht dagen, te rekenen van het overlijden, om hun werk af te doen, dit aan de erfgenamen te bestellen en er de goede uitvoering van te verzekeren.

't Is om de goedkeuring van keizerin Charlotte te bekomen, dat MM. Van Praet en Conway naar Miramare vertrokken zijn.

Tot nu toe is het werk der testament-uitvoerders langzaam gegaan. Hunne taak schijnt zoo langdurig en moeilijk te zullen zijn, als die waarmede M. Dupin, testament-uitvoerder van wijlen Louis-Philips, was gelast.

De moeilijkheid bestaat vooral in de te nemen voorzorgen, om de publiciteit te beletten van dit testament, hetwelk, naar men ons verzekert, behalve algemeene schikkingen en tamelijk talrijke bijzondere legaten ook staatkundige be-

schouwingen vervat van een zeer groot belang.

— Eergisteren zijn er dertien belgische vrijwilligers van het mexikaansche legioen, welke afgedankt of gereformeerd zijn, en dezer dagen te St-Nazaire ontscheept waren, te Brussel aangekomen. Bijna allen zijn met medaliën gedekeerd; eenigen zijn gekwest; en allen hebben gezworen dat zij zich voortaan niet meer door schoone beloften zullen laten vangen.

— Goox oogst. — Men heeft, te oordeelen naar hetgeen de telegraafkabel nu reeds oplevert uitgerekend dat dit middel van gemeenschap tusschen de beide werelddelen aan de aktebonders jaarlijks eene som van 990,000 p. st. (2,250,000 fr.) zal verschaffen.

— Bloedige gevechten tusschen engelsche en belgische arbeiders. — De *Daily Telegraph* meldt dat er weer bloedige gevechten geleverd zijn geworden, tusschen belgische en engelsche werklieden, arbeidende aan de werken van den spoorweg te Sussex.

De engelsche arbeiders kunnen het de Belgen niet vergeven, dat zij hun concurrentie kunnen leveren en werken voor een kleiner dagloon.

Verleden zaterdag heeft een hevige gevecht plaats gehad, waarin verscheidene personen van weerszijden erge wonden hebben bekomen.

De politie en de soldaten hebben er moeten tusschen komen.

Bij het verhalen dier *Daily Telegraph* de eerste om te verklaren, dat zij dezelven beschouwt als eene schande voor zijne landgenoten, die niet begripen willen dat zij eerbied verschuldigd zijn aan de vrijheid van den arbeid. Er zijn engelsche werklieden in alle landen der wereld, en door de vreemdelingen op den engelschen bodem aldus te behandelen, miskent men ten zwaerste de wetten der broederlijke en der menscheppelijke banden.

Het blad vroeg dat er spoedig een ernstig onderzoek ingespanne worde en dat eene strenge straf zou worden toegepast op de raddraaiers dier betreutenswaardige wanordelijheden.

Buitensporigheden door de pruisische troepen geploegd.

Naar mate de pruisische troepen de oostenrijksche staten onttruimen, en dat de bevolking bevrjgd wordt van het soort van schrikbewind, hetwelk op haar drukt, ontvangt men overvloedige inlichtingen over de buitensporigheden van allen aard, welke er door de Pruisen zijn gepleegt.

» De *Presse* zegt: « Niets zal beter aan het gedrag der Pruisen in Picardie en Champagne van 1814 tot 1816 doen herinneren dan de volgende inlichtingen, welke uit eenen brief uit Krengshoff, een boheemsch stadje, oitlend zijn: »

» Terwijl het bloed nog van de sabels en bajonetten lekte, dat de dooden onder elkander gemengd op den grond uitgestrekt lagen, werd de gekwetsten om hulp smeekten, werd de verwoesting reeds in de huizen voortgezet. Het was een verschrikkelijk tooneel.

» De deuren werden met bijlsagen op den vloer geworpen, de vijandelijke soldaten drongen gelijk bizzwermen in de huizen en verbrijzelden kassen, kommodens, koffers, secretaires, enz.; zij verbrijzelden de deuren der kelders en braken zelfs de muren af.

» De koopwaren werden uit de magazijnen gehaald en even als de winkelschabben op straat geworpen; aldaar werden zij met elk soort van vocht begoten, zoo als terpentijn, petroleum, enz.

» Er werden bedden, kleeders en zelfs meubelen en keukengeredschappen uit de huizen gehaald, en men voerde gansche balen koopwaren uit de magazijnen. De groote markt was in een overgroot magazijn van verschillende koopwaren herschapen, welke den volgenden dag op gansche luimen rijtuigen geladen werden, om weggevoerd te worden.

» Zoo handelde men met de fortuin van een groot getal families. Wat er overbleef werd de prooi van het gemeene volk, hetwelk in de huizen drong, die kort te voren door den vijand verlaten waren.

» Voor een glas brandewijn kon men van eenen soldaat een zijden kleed bekomen, en de talrijke marketenters, hebben maar al te goed van de gelegenheid gebruik gemaakt. Er was slechts een klein getal inwooners in de stad gebleven in de hoop van hunnen eigendom te kunnen beschermen; doch zij moesten hunnen moed duur betalen toen de aanvallers zich met den sabel en de pistool in de hand op hen wierpen.

» De schade, aan het stadje veroorzaakt, beloopt stellig een kwart miljoen guldens; de gevolgen zouden verschrikkelijk kunnen geworden, indien er niet spoedig hulp was gekomen. »